

NARODNI DNEVNIK

Kajna vsak dan opoldne, izvemli nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 26.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 552.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Po Rapallu.

Ko je bila sklenjena rapalska pogodba žalostnega spomina, smo sicer vsi vedeli, da bodo bratje onstran meje za daljši ali krajši čas odrezani od nas, nihče pa seveda ni pričakoval, da bodo izpostavljeni včasih ravnanju, ki gre več ali manj prikriti za tem, da se naš narod iztrebi iz zemlje, kjer stanuje že pol-drugo tisočletje. In vendar, koliko se je navzlic temu že spremenil položaj v teh letih v naš prid!

Ob času rapalske pogodbe je tvorila Italija s Francijo in Anglijo zvezo, ki je obvladala Evropo in vsaka misel, upirati se Italiji, je mejila na blaznost, kajti Italija, to je bila zmagovita antanta, afont proti Italiji je pomenil afont proti antanti.

Danes je Anglija zaposlena s svojimi kolonialnimi problemi, med Italijo in Francijo vlada razmerje, kakor je vladalo ob času Crispiaja, Francija in Nemčija se čimdalje bolj zblizujeta, Nemčija dobiva polagoma svojo moč in bo kmalu grozeče gledala z Brennerja na jug, naša razmerje z Avstrijo in Nemčijo je dobro, z Madjarsko in Bolgarsko se zboljšuje. Medtem časom vre v Italiji in se napoveduje krvava državljanska vojna, ki bo oslabilila za dolga leta že sedaj revno državo.

Vse kaže, da se bližamo zunanepolitični konstelaciji, ko bo enkrat tudi Italija morala pokazati, kaj zna iz lastne moči brez tuje pomoči. Že polstoletja je živela Italija po nekdanjem Kitchenerjevemu receptu, da je Anglija zgubila vsako bitko in vendar dobila vsako vojno, s to razliko, da je Italija zgubila bitke in vojne in s tem pridobivala. Vedno so bili drugi glavni akterji, ki so se borili, ali zmagovali ali bili poraženi na korist Italije. Italijanski poraz sam pa je bil za Italijo vedno ugodno znamenje.

Za srečno izgubo takih konjunktur pa je treba take srečne konstelacije, kot je bila sprva rivaliteta med Avstrijo in Prusijo in pozneje med Trozvezo in Triplantanto. Vsega tega pa ni več, ko ni več nekdanje Avstrije, ko je obrnila Rusija svojo ekspanzivnost na vzhod in Nemčija več ne ogroža preko Belgije Antwerpna. Francija je v Evropi saturirana, Nemčija vidi, da so bile Moltkejeve meje na zapadu zmota, ki se je maščevala s katastrofo 1918.

Danes je Italija s svojim ozemljem in preferenzijami velesile osamljena v Evropi. In v tej osamelosti preživlja trenutno notranjo politično krizo in se bliža še hujša trajna gospodarska. Zaledje Trsta in Gorica in Postojna, ampak Češka in Galicija. Mnogo si je pomagala od sedaj Italija v tem oziru s pogodbami z državami, ki so nastale na razvalinah nekdanje Avstrije. Vendar so bile to pogodbe bolj na videz, v resnici je bil to diktat, ki ga je izvajala Italija, oprta na svojo vojsko in svoje dobre zveze z Anglijo in Francijo. Te zveze so se zrahljale, Podonavje pa se je začelo zavedati svoje moči in ne bo dolgo pripravljeno sklepati pogodb, ki so samo v korist Italije. Takrat pa bo začela Italija premišljavati, ali so novo pridobljeni kraji aktivna ali pasivna postavka, zlasti če toliko aktivna, da je bilo vredno vzeti zanje v zakup politično izoliranost in težko breme vojaških izdatkov, ki so zopet nov vir revščine.

Italija ne more obstajati brez dobrih sosedov, dobrih sosedov pa danes za Italijo ne more biti in jih bo vsak dan manj. Rapalska pogodba je bila sklenjena v senci italijanske slave, čim bolj izginja ta slava v zasluženo pozabljenje, tem bolj se kaže trda vsakdanost, ki ne pozna nobenih namišljenih veličin in nima smisla za visokodoneče besede in cezar-

Kompromis med pašičevci in centrumom.

Beograd, 16. novembra. Nocoj bo važna konferenca, ki se je udeležila vlada in pa najodličnejši član radikalne stranke. Na konferenci bodo skušali doseči definitivni sporazum in solidarnost v klubu. Stanek se bo vršil v predsedstvu radikalnega kluba. Ni izključeno, da se konference udeleži tudi sam Pašić. Če to ne, se bo pa najbrž dal zastopati po dr. Velizarju Jankoviću ali po Iliji Mihajloviću.

Beograd, 16. novembra. Med radikali so se začeli voditi razgovori o tem, da bi se sporazumeli obe radikalni skupini in da bi se odstranila nesoglasja, ki so dozdaj bila napoti skupnemu nastopu radikalnega kluba in radikalne stranke v vseh aktualnih vprašanjih. Pašičeva skupina je videla, da se je te dni ko je bil kralj v Beogradu in je tudi Štefan Radić prišel tja, popolnoma proučilo razpoloženje krone in razpoloženje druge sodelujoče skupine. Prav tako so videli, da je Uzunović odločil, da gre vlada za vsako ceno pred parlament s stvarnim dnevnim redom, ki naj se rešuje hitro in uspešno, tako da se skupščina ne bo dala ustavljati v svojem delu, pa naj si bo od kakšnihkoli političnih elementov v skupščini. Ta ugotovitev, da gre Uzunović čisto energično pred parlament, je rodila med pašičevci prepričanje, da ima Uzunović garancije za vsako eventualnost in da mu je zagotovljena vsaka akcija, ki bi se je lotil. Ko je tako Pašičeva okolica videla, da se situacija popolnoma stabilizira, tudi, če treba, proti pojmovanju in težnjam Pašičeve okolice, se je ta okolica postavila na stališče, da je treba, še predne začne skupščina stvarno in odločno delati, poskusiti, da pride do stika in do sporazuma med obema radikalnima skupinama. Razgovori so se začeli v soboto, ko je dr. Velizar Janković prišel v stik z Uzunovićem. Janković je poznan kot eden najbolj vnetih pristašev Pašičevih. O tem sestanku se nič ni izvedelo. Šele včeraj se je ta sestanek začel komentirati tako, da je Pašičeva skupina začela zapuščati Pašića.

NOVI ŽELEZNIŠKI GRADBENI NAČRT.

Beograd, 16. novembra. Danes bo v prometnem ministrstvu velika konferenca zastopnikov vseh korporacij in strokovnjakov ter zastopnikov vojnega ministrstva. Na konferenci se bo razpravljalo o načrtu za železniško mrežo cele naše države. Veliko število udeležencev je že prišlo. Prometni minister bo predložil konferenci šest izdelanih projektov za železniško mrežo vse države. Na konferenci se bo izbral tisti načrt, ki bo najbolj zadovoljil interese vse države.

Konferenca bo odločala samostojno in neodvisno od prometnega ministrstva. Samostojno se mora tudi konstituirati ter določiti način dela. Njeni zaključki bodo služili kot temelj za izdelavo zakona o železnicah.

IZVEDBA AGRARNE REFORME.

Beograd, 16. novembra. Sem je dospel podpredsednik HSS Josip Predavec. On je predsednik komisije za izdelavo zakonskega načrta o likvidaciji agrarnih odnosov v severnih krajih, t. j. v Vojvodini, na Hrvatskem, v Slavoniji in v Sloveniji. To komisijo sestavljajo dr. Emil Popović, urednik lista »Poljoprivredni glasnik« v Novem Sadu, dr. Radovan Lovčević, advokat iz Pančeva, in dr. Oton Navratil iz Maribora, kot tajuik pa fungira inšpektor ministrstva za agrarno re-

ske sanje. Vojna slava in Rapallo sta zvezana in bosta umrla enake smrti. Arbiter.

Mislijo zato, da je dr. Velizar Janković v imenu neke večje skupine pašičevcev iskal stika z Uzunovićem, da bi si zagotovil ministriški položaj.

Dalje se doznava, da so Boža Maksimović, dr. Ninko Perić in tudi dr. Vasa Jovanović zahtevali, da se mora Uzunović popolnoma odločiti za stvarno delo v skupščini.

Vsi elementi, ki bi onemogočali to delo, morajo izvajati posledice ter se morajo odnošati z njimi razčistiti.

Beograd, 16. novembra. Ko je bila končana konferenca v vladi, ki so ji prisostvovali Uzunović, Ilija Mihajlović, dr. Sršić, dr. Velizar Janković, dr. Voja Janjić in Boža Maksimović, so se vsi udeleženci razšli in niso hoteli dati novinarjem nobenih izjav. Samo dr. Velizar Janković je na vprašanje, kaj se more zabeležiti o tej važni konferenci, izjavil: »V vsej stvari sem optimist. Nadejam se, da bo ves posel rodil dober sad.«

»Ali se smejo pričakovati kak važnejši dogodki?«

»Nocoj ne. Toda jutri bomo imeli močnejše lepe stvari. Jaz sem velik optimist.«

Nato so se udeleženci razšli. Opazilo se je, da je Boža Maksimović s te konference odšel naravnost v dvorni maršalat, kjer je ostal dalje časa.

PRVI SESTANEK MED MAKSIMOVIČEM IN PAŠIČEM.

Opazilo se je, da se je popoldne celo uro mudil pri Boži Maksimoviću dr. Velizar Janković, ki se je vseh konferenc udeleževal kot delegat Pašičeve skupine. Zelo verjetno je, da je Janković pri tej priliki sporočil Maksimoviću Pašičevo željo, da se z njim sestane. In res sta se Maksimović in Pašić sestala popoldne ob 4. na Pašičevem domu. To je bil prvi njun sestanek, odkar se je Pašić vrnil v Beograd in sploh, odkar so nastala nasprotja med obema radikalnima skupinama. Sestanek je trajal dve uri.

formo Tašner. Ta komisija bo še ta teden uredila gradivo, prihodnji teden pa bo začela s konkretnim delom.

Gosp. Predavec je glede dalmatinske agrarne reforme izjavil, da se čudi pripombam, ki so se čule od raznih strani in to tudi od oseb na uglednih položajih o ureditvi agrarnih odnosov v Dalmaciji. Gospodje, ki trde, da je ta zakonski načrt v nasprotju z ustavo, ne poznajo ustave, ali pa niso čitali zakonskega načrta. Sploh izgleda, da marikateri kritik ni niti dobro prebral zakonskega predloga. Tako ga na primer gotovo ni prebral tisti gospod, ki je rekel, da bi ta zakon, če se sprejme, obremenil državo za približno 500 milijonov Din. To ni točno. Skupna vsota, ki bi jo morala država plačati, bi znesla okrog 200 milijonov dinarjev. Vsekakor je značilno, da je tudi g. dr. Milan Simonović Zpočetka mislil, da se ta zakon ne more sprejeti. H koncu ga je vseeno odobril. Sicer bom pa imel v četrtek v Zagrebu predavanje, v katerem se bom bavil z vsemi kritikami tega zakonskega načrta, ki sem jih dozdej čul ali bral.

NOVO UMOLNICO DOBI SLOVENIJA.

Beograd, 16. novembra. V ministrstvu za narodno zdravje je končno odločeno, da se v Sloveniji osnuje nova bolnica za duševne bolezni. Bolnica bo nameščena v gradu pri Sv. Pavlu pri Preholdu, nekoliko od Celja. Ta grad si je zadnje dni ogledal pomočnik ministrstva za narodno zdravje dr. Ivetić.

Tatarske vesti ameriških listov.

Paris, 16. novembra. »Chicago Tribune« javlja iz Pariza, da jugoslovenska vlada koncentrira ob italijanski meji veliko število čet. Jugoslovenska vlada je izdala ukaz za delno mobilizacijo čet. Slovensko prebivalstvo v italijanskega obmejnega ozemlja v paniki zapušča svoje imetje v Italiji. Posebno iz Trsta in Gorice so pobegnili ljudje proti Ljubljani. Slovenski begunci širijo vesti, da italijanski fašisti zažigajo hiše slovenskega prebivalstva in da ropajo.

»Chicago Tribune« dalje javlja, da so bili v Ljubljani velike protifašistske demonstracije. Policiji se je komaj posrečilo, da zaščiti italijanski konzulat. V zvezi s temi vestmi javlja, da je turška vlada v Mali Aziji v predelu Adalije koncentrirala čete, ker pričakuje, da Italija napade Turčijo, da bi ji vzela del ozemlja v Mali Aziji.

KDO RAZSIRJA TE VESTI.

Beograd, 16. novembra. Kakor se doznava s službene strani, je bil še sinoči poslan v inozemstvo kategoričen demant vseh trditve lista »Chicago Tribune«. Vest je nastala zaradi nepoznanja pravega stanja stvari in zaradi pretiravanja nekaterih dejstev, kakor n. pr. protifašistkih demonstracij, ki so bile pred nekaj dnevi prirejene v Ljubljani. Ni izključeno, da so te vesti namenoma lansirane iz nam neprijazne strani, da bi pokazali na našo državo kot na povzročiteljico novih nemirov in novih vojnih nevarnosti. S tem bi hoteli škodovati našemu ugledu in zaupanju inozemstva v našo državo.

»NAŠE PRIJATELJSTVO Z ITALIJO JE NA NAJSOLIDNEJSI BAZI.«

Beograd, 16. novembra. Naš zunanji minister dr. Ninčić je dal včeraj uredniku lista »Corriere della Sera« daljšo izjavo, v kateri pravi, da je politika prijateljstva med našo državo in Italijo osnovana na najsolidnejši bazi. Ta politika ima odmev v najširših slojih našega naroda. Kritika naše zunanje politike napram Italiji se vodi samo iz razlogov notranje politike. Ne kritizirajo pa se načela, temveč samo metode.

SARAJEVSKI DEMONSTRANTI POLICIJSKO KAZNOVANI.

Sarajevo, 16. novembra. Včeraj je policija obsodila Milorada Bajevića na 20 dni zapore, Bogdana Rešanovića na 8 dni in Medeljka Gjokanovića na 5 dni, in to zaradi predstojnih demonstracij proti Mussoliniju in proti Italiji. Vsi so bili obsojeni, ker so klicali: »Dol z Italijo! Dol z Mussolinijem!«

OTVORITEV RUMUNSKEGA PARLAMENTA.

Bukarešta, 16. nov. Redno zasedanje parlamenta je bilo otvorjeno na svečan način. Kralj Ferdinand je prebral prestolni govor. V prestolnem govoru se najprej omenjajo zasluge vlade za notranjo in ekonomsko obnovo države. Potem se povdarja, da je Rumunija sklenila s sosednimi državami pogodbe in tako razbila izolacijo, v kateri je Rumunija živela pred vojno. Posebej se omenjajo pot kraljice Marije v Ameriko in manifestacije, s katerimi je bila kraljica sprejeta. H koncu povdarja kralj Ferdinand, da so ostale smernice rumunske zunanje politike iste. Rumunija bo tudi še naprej delovala za ohranitev miru v Evropi, spoštujejo pri tem mednarodne pogodbe.

Dnevne vesti.

SLAVENSKA BANKA.

»Slovenec« je objavil 14. t. m. sledeče: Zagrebški »Obzor«, ki stoji, kakor znano, blizu trg. ministru Krajaču, je v svoji večerajnji številki objavil sledeči komunikat:

»Beograd, 12. novembra. Minister trgovine in industrije je sklical za 10. in 11. t. m. v ministristvo trgovine predstavnike upravne in nadzorne sveta Slavenske banke, potem predstavnike Länderbauke in Trboveljske družbe. Ta konferenca se je vršila pod predsedstvom ministra trgovine in industrije dr. Krajača v prisotnosti njegovega pomočnika dr. Kosića in višjih uradnikov trg. ministristva. Razpravljalo se je o možnosti te likvidacije Slavenske banke. Minister trgovine je dal predstavnikom Slavenske banke rok 5 dni za premišljanje, ali sprejmejo predlog ministristva trgovine za tiho likvidacijo, da bi se mogli varovati interesi vlagateljev in onih, ki niso krivki težkega stanja banke. V slučaju, da predstavniki Slavenske banke ne bi tega sprejeli, bo padla cela odgovornost na upravni svet te banke. Misli se, da bodo predstavniki Slavenske banke sprejeli te predloge in da se bo izvedla tiha likvidacija Slavenske banke.«

Iz tega komunikata jasno izhaja, da trg. minister dr. Krajač smatra upravne svetnike Slavenske banke v prvi vrsti odgovorne za nepokrite izgube tega zavoda. Ta komunikat demantira poročila »Jutra« in »Slov. Naroda« (SDS-glasil), ki trde, da so v prvi vrsti odgovorne dunajske »Länderbanke« odnosno Banque des Pays v Parizu in Trboveljska premogokopna družba. Pisava »Jutra« in »Slov. Naroda« je razumljiva, ker so se slovenski člani upravnega sveta Slavenske banke rekrutirali iz vst najizrazitejših pristašev SDS, kot koje banka je splošno veljala Slavenska banka.

Naše stališče je: nikakor ne gre, da bi vlagatelji in ostali upniki Slavenske banke, ki so ji svoj denar zaupali, od tega dejanja izgubili tudi samo eno pao, maveč — naj izgube pokrijejo oni, ki so kakorkoli soodločevali pri poslovanju zavoda, pa naj bodo to Länderbank (Banque des pays), Trboveljska družba ali upravni in nadzorstveni svetniki banke — azi pa vsaj skupaj! — Kivce pa naj dožene temeljita, brezobzirna in objektivna preiskava. — ti pa naj potem nosijo celo odgovornost tako v denarnem kakor v vsakem drugem oziru!

Gornji članek »Slovenec« podpisujemo z obema rokama, ker to je bilo tudi naše stališče že iz vsega početka!

»Jutra« in »Slov. Narod« sta sedaj prinesla tudi objavo dr. D. Puca, gl. koje odlaga predsedstvo upniškega odbora, ki se je sestavil v Ljubljani že v oktobru t. l. Ta gesta dr. Puca je pravilna, pa naj je potekla iz kateregakoli motiva.

Naše mnenje v tem pogledu je, da na javnost ni napravilo dobrega utisa, da je hotel upniški odbor, ki je bil po naših informacijah sestavljen iz samih vodilnih pristašev SDS, — zastopati interese vlagateljev in ostalih upnikov proti Slavenski banki, katera je splošno veljala kot SDS-banka.

Tembolj zato pozdravljamo dejstvo, da se je sedaj ustanovil v Ljubljani nov Odbor upnikov Slavenske banke pod predsedstvom Mestne branilnice ljubljanske z njenim gentom d. Marušićem na čelu. Upajmo, da bo ta novi nadstrankarski odbor znal temeljito in brezobzirno zastopati interese vlagateljev in drugih upnikov Slavenske banke!

FRANCOSKO PREDAVANJE NA UNIVERZI.

Včeraj, v ponedeljek, dne 15. t. m., ob 6. uri zvečer je imel v zbornični dvorani na univerzi predavanje prof. Bogouen o »Strossmayerju in njegovih prijateljih«. Predavatelj, ki je prišel iz Zagreba, kjer je zastopal francoske univerze pri odkritju Strossmayerjevega spomenika, je pozdravil rektor univerze dr. Lukman. Pri predavanju je bila navzoča elita ljubljanske občinstva, med drugimi številni univerzitetni profesorji z rektorjem dr. Lukmanom in prorektorjem dr. Pitamicem na čelu, dalje francoski konzul Flache in razni zastopniki. Prav častna je bila udeležba s strani akademikega dišstva.

Grof Begouen je uvodoma izrazil svoje veselje nad tem, da more predavati na ljub-

čelom ostalo je doslej zvesto Jugoslovensko Sokolstvo, v katerih vrstah se nahaja ljubljene velikega Strossmayerja — stari ljubljanski Sokol.

V teh pismih pa se zrcali tudi ljubav, katero je gojil vladika, do nadvse zvišene sokolske misli.

Mi smo ponosni, da je bil ta veliki Jugoslov, kateremu danes ne najdeš para, član našega društva, naše močene sokolske organizacije.

Radi tega smatram, da je zagrešil odbor za postavitev Strossmayerjevega spomenika kardinalno napako s tem, da je poveril aranžma svečanosti separatističnemu Hrv. Sokolu in da je na to slavje povabil samo reprezentanco Jugoslovenskega Sokolstva, ki pa se — po vsem naravno — temu pozivu ni mogla odzvati.

To so posledice, če se odpira vrata malim razmeram in če se v Sokolstvo zajeda ozko-srčnost in zaslepljenost. — Toda te nas ne smejo spraviti iz ravnotežja. — Jaz za svojo osebo sem trdno prepričan, da bo prej ali slej prišel čas, in ta mora priti, ko se bo iskrena želja vladike, da naj so vsi Sokoli združeni pod enim sokolskim praporom — izpolnila.

In če kdaj — treba je sedaj sloge v sokolskih vrstah! — Ne pozabimo na naše najbolje brate okraj Juljskih Alp, ki ravno v poslednjih dneh brezmejno trpijo pod italijanskim trinogom.

Večna slava Sokolu — vladiki Josipu Juraju Strossmayerju!

ljanski univerzi, duševnem središču slovenskega naroda. Nato pa je prešel k očitjanju osebnosti Strossmayerja, ki je zavemal v svoji dobi važno vlogo v internacionalni javnosti. Prav tesne stike pa je gojil s Francijo in njenim kulturnim življenjem. Zasedoval je vse francoske kulturne pokrete ter je vodil obširno korespondenco z mnogimi francoskimi kulturnimi in političnimi osebnostmi, s katerimi se je seznanil ob priliki prve internacionalne razstave v Parizu. Strossmayer je bil duševni posrednik med dvema narodoma: med svojim in med francoskim.

Dalje je grof Begouen očitl velike uspehe Strossmayerjevega dela za lasten narod; od njegovih del razven univerze je eno najvidnejših pač Jugoslovanska akademija v Zagrebu. On je tudi idejni pobornik jugoslovanske ideje. Njegova jugoslovanska koncepcija je bila široko zasnovana. Obsegala ni samo Hrvatov, Slovencev in Srbov, nego tudi Bolgare.

Predavatelj je svoje predavanje zaključil z željo, da naj se uresniči ideje velikega Strossmayerja.

Predavatelju je občinstvo toplo aplavdiralo. V imenu univerze se mu je zahvalil rektor dr. Lukman.

RABINDRANATH TAGORE V ZAGREBU.

V soboto zjutraj se je pripeljal v Zagreb indijski filozof in pesnik Rabindranath Tagore.

Na kolodvoru so ga pričakovali zastopniki zagrebških kulturnih in znanstvenih institucij in mnogobrojno občinstvo. Dr. Hinkov vič in dr. Dimović sta vstopila v njegov voz ter ga pozdravila, prvi v imenu Jugoslovenskega pisateljskega združenja, drugi v imenu Udruženja hrvatskih pisateljev. Ko je Tagore izstopil, ga je pozdravila zbrana na tisoče broječa množica z živahnimi »Zivijo« klici. Poklonjen mu je bil tudi šopek krizanten. Indijski pesnik se je podal v čakalnico I. razreda, kjer ga je dr. Hinković s prisrčnim nagovorom v drugič pozdravil. Tagore je odgovoril v gladki in mehki angleščini. Povdarjal je, da ni prišel kot profet, temveč kot prijatelj in brat. »Med urnebesnimi življeno« klici je vstopil indijski pesnik in filozof v avtomobil ter se odpeljal v hotel »Esplanade«. Med potjo je izjavil, da se čuti od zadnje boleznii še vedno slabega, vsled česar se ne more udeležiti slavnosti, ki so bile prirejene njemu na čast.

Tekom razgovora ga je vprašal neki novinar, kako misli o fašizmu. Tagore je odgovoril: »O fašizmu mi ni lahko govoriti. Sicer, kar se tiče moje lastne osebe, moram izjaviti, da so me sprejeli fašisti povsed prijazno in da sem našel med njimi dobre ljudi; toda svojega mnenja, da involvira ta pokret za sodobni svet veliko nevarnosti, nisem skrival niti pred njimi samimi. Pokret bazira na temeljih, ki omejujejo svobodo poedince in to je neodpušljiv greh. Ponavljam, da sem videl v Italiji mnogo topega, toda tudi mnogo žrtve fašizma.«

Na vprašanje če opaža med fašizmom in boljševizmom kakše sličnosti, je odgovoril Tagore: »Tega ne bi mogel trdit. Vaša kultura je zgrajena na prestižu meščanstva in na luksuzu. Vi je ne morete izpremeniti. Vi pošiljate svoje bližnje, da si osvajajo svetovna tržišča. Vi morate imeti svoje razkošje, ki je drago ter se plačuje s tujim delom, muko in boljo. Mi Indijci, Kitajci, Črni in drugi nismo bili dolgo časa nič drugega kot vaši sužnji. Obsirnejše o tem govoriti bi bilo samo nepotrebnost. Ali naj vam pridigujem? Ali naj rečem Nemčiji, da ne sme sanjati o novi zmagi nad Francijo? Ali bi hotela ona to poslušati. Ne, dokler eksistira želja po osvajanju novih tržišč, po razkošju, so vse besede zaman. Toda polagoma bodo te želje minule. Mnogo jih je med vami, ki so jim stahote sedanosti jasno pred očmi.«

Ob priliki tega razgovora je povedal Rabindranath Tagore, da se zove pravzaprav Rabindra Nath Taghur.

V hotelu »Esplanade« se je podal takoj k počitku. Razni časopisni poročevalci so intervjували gospo. prof. Mahalonobis, soprogo njegovega privatnega tajnika, profesorja matematike in fizike na univerzi Tagore v Kalkuti. Na vprašanja, kakšne utise je dobila od Evrope je dejala, da ji je težko povedati, kateri od krajev v Evropi, ki jih je videla, Dunaj, Pariz, Stockholm, Florencia itd., ji najbolj ugaja. Vsi so lepi in zanjo novi, je dejala. Vsled dolgega potovanja pa se čuti nekoliko utrujeno ter je vesela, da bo začetkom decembra zopet v Kalkuti. Spomladaj potuje dr. Rabindranath Tagore na Kitajsko in Japonsko. — Popoldne je napravil Rabindranath Tagore izlet v zagrebško okolico. Na povratku je kupil Tagore več hrvatskih narodnih vezenin.

— **Zahteve invalidov.** Zastopniki invalidskega združenja so posetili finančnega ministra. Izročili so mu zahteve organiziranih invalidov, ki naj bi se vnesle v novi finančni zakon. Osrednji odbor invalidov je predložil predsedniku vlade in ministru za socialno politiko razven tega obširno motiviran memorandum, v katerem zahteva, da naj se sedanji zakon o invalidih potom novega finančnega zakona izpremeni.

— **Brezplačne zdravniške preiskave vojaških uradnikov.** Ministrstvo vojske in mornarice je izdalo naredbo, glasom katere imajo vse osebe, našteje v členu 295 zakona o ustroju vojske in mornarice, kakor tudi člani rodbin aktivnih oficirjev, vojaških duhovnikov, kapelnikov, podoficirjev in vojaških uradnikov, v slučaju bolezni pravico do brezplačne specialne zdravniške preiskave v vojaških bolnicah. V to svrhu je potrebna pismena zahteva zdravnika, ki jih zdravi.

— **Zgradba nasipa ob Savi pri Sisku.** Ministrstvo poljoprivrede in voda je odobrilo kredit v znesku 2.190.000 dinarjev za zgradbo

obrambnega nasipa ob Savi od Dolgega Sela do Siska, ki bo ščitil pred poplavi mi nad 20 sel. Ti kraji so doslej od zadnjih poplav mnogo trpeli.

— **Iz prosvetne službe.** Premeščen je iz Ljubljane v Maribor realni profesor Mirko Seunig.

— **Iz državne službe.** Za uradnika pri direkciji državnih železnic v Ljubljani je imenovan kancelist Franjo Kocjančič. — V višjo skupino sta pomaknjena finančni nadsvetnik in šef oddelka Martin Spindler ter finančni svetnik Josip Mozetič, oba pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani.

— **Upekojitev.** Pisarniški ravnatelj pri deželnem sodišču v Ljubljani Ivan Bizjak je trajno upokojen.

— **Na zagrebški akademiji umetnosti** je položil državni izpit vnuv znanega slikarja Globočnika Olaf Globočnik. G. Olaf Globočnik bo nadaljeval svoje študije sedaj še v Pragi.

— **Prvi diplomirani esperantist v Jugoslaviji.** Te dni je položil pred državno izpitno komisijo na Dunaju profesor mariborske trgovske akademije Rudolf Rakuša izpit iz esperanta za srednje šole. G. Rudolf Rakuša je prvi Slovenec, ki je napravil strokovni izpit iz esperanta za srednje šole.

— **Mednarodna zrakoplovna razstava v Pragi.** Od 11. do 16. maja 1927 se vrši v Pragi velika zrakoplovna razstava. Protektorat nad razstavo je prevzel predsednik republike Masaryk.

— **Veliko število kandidatov za francosko državljanstvo.** V francoskem justičnem ministristvu leži trenutno nad 400.000 prošenj inozemcev za francosko državljanstvo. Da bo mogoče to veliko število prošenj čim preje rešiti, je bil te dni vzpostavljen v Parizu poseben urad, ki mu je poverjena ta naloga. Računa se, da bo ta urad lahko rešil nad 100.000 prošenj na leto.

— **Stavka državnih uradnikov v Franciji?** Francoski listi poročajo, da pripravljajo francoski državni uradniki, ker vlada ni ugodila njihovim zahtevam glede zvišanja plače in revizije njihovih prejemkov, stavko. Uradništvo je izvolilo poseben akcijski odbor, ki naj vodi pregovore z vlado ter izvede, če bo treba stavko.

Vsled preselitve trgovine

v Selenburgovo ulico št. 1

ODPRODAJAM VSE BLAGO

za moške obleke, damske kostume, površnike, raglane, kakor tudi izgotov. obleke itd.

Z VELIKANSKIM POPUSTOM

Posetite trgovino in prepričajte se

Josip Ivančič, Ljubljana
Miklošičeva cesta 4.

— **Fašistovski izjemni zakoni.** Iz Rima poročajo: Novi zakon o zaščiti države vsebuje med drugim tudi določila o strogi kontroli ki naj se izvaja nad prodajalci alkoholnih pijač. Ta predmet obravnava celih 16 členov zakona o zaščiti države. Predvidene so zelo stroge mere. — Dne 25. t. m. se sestane v Rimu vrhovni gospodarski svet, da se bo sklenilo znižanje cen v prodaji en gros in en détail v vsej Italiji. — Naredbeni list fašistovske stranke razglša, da je vsako nadaljnje vpisovanje v stranko brezpogojno ukiniteno. Državljanji morejo služiti naciji tudi brez fašistovske legitimacije.

— **Admiral Togo odlikovan.** Iz Tokija poročajo: Regent je izročil osebno admiralu Togu, zmagovalcu pri Cuzimi, najvišji red krizanteme. Izročitev odlikovanja se je izvršila na najslavesnejši način.

— **Vlak padel v jarek.** Te dni se je pripetila v bližini Mesica železniška nesreča, ki bila lahko imela težke posledice. Tovorni vlak ki je vozil proti Sarajevu, je skočil s tira. Dve lokomotive in 6 tovornih voz je padlo v jarek, kjer so se povrnili. K sreči je vozil vlak po časi, tako da je skočilo osebje pravočasno z voz, ter se rešilo. Materijalna škoda znaša okrog 120 tisoč dinarjev.

— **Snežni zameti in volkovi v Heregovini.** V konjičnem srezu so se pojavile radi velikih snežnih zametov tolpe volkov, ki povzročajo kmetom veliko škodo.

— **Tragedija mladega rezervnega oficirja.** Iz Sente poročajo: Rezervni poručnik Vuk Buric je bil pozvan na orožno vajo. Vsled tega je izgubil službo. Ko se je te dni vrnil ter uvidel, da spričo vladajoče gospodarske krize v doglednem času ne bo mogel najti druge, je skočil v Tiso in utonil. Buric zapušta mlado ženo in dvoje nepreskrbljenih otročičev. Vsi, ki so ga poznali, ga pomilujejo.

— **Tihotapec obojen na 12 milijonov dinarjev globe.** Z naredbo finančnega ministra je bila nedavno organizirana v naši državi posebna finančna služba za pobijanje tihotapstva. Organizacija beleži v kratkem času izredne uspehe. Eden najlepših je aretacija Oskarja Nagelbergerja, trgovskega agenta z Dunaja. Nagelberger je utihotapljajl že dalje časa v našo državo svilo. Dne 15. oktobra je bil prijet. Zaplenilo so mu 651 kg svile. Glavna carinarnica v Zagrebu je uvedla proti njemu preiskavo, ki je končala s tem, da je bil Nagelberger obojen za svoje zadnje tihotapstvo na 12 milijonov dinarjev globe; glede prejšnjih grehov mu bodo jetra in obisti šele preiskali. Preiskava je ugotovila, da mu je pomagalo pri tihotapljanju naše nižje železniško osebje. Preiskava je dalje ugotovila, da so bile z Nagelbergerjem v zvezi številne trgovske tvrdke v naši državi, ki so kupovale od njega blago. Zdi se, da je Nagelberger te dni iz države pobegnil. V tem slučaju bodo morali plačati globo 12 milijonov dinarjev po finančnem zakonu o trgovci, katerim se dokaže, da so bili z njim v zvezi.

— **Novoporočence ubit na svatbi.** Te dni se je poročil v Bitiniji pri Mostaru bogat posestnik. Po starem običaju so na svatbi streljali iz pušk in možnarjev. Pri tem je eden

od svatev iz neprevidnosti ubil novoporočene-ga posestnika.

— **Poneverjenja obdolžen ravnatelj zavarovalnice izpušten na svobodo.** Iz Sarajeva poročajo: Na intervencijo svojega zagovornika je bil izpuščen na svobodo ravnatelj »Jugoslavije« Vrančić. Stvar je izzvala v mestu veliko senzacijo, ker je znano, da je Vrančić obdolžen, da je poneveril 1 milijon dinarjev na škodo zavarovalne družbe »Jugoslavije«.

— **Razbojniška tolpa v vojaški obleki v okolič Pakraca.** Te dni je nalezl logar Josip Leskovar v gozdu Psunj v bližini Pakraca na 8 glav broječo razbojniško tolpo. Razbojniki so oblečeni v vojaške monture ter oboroženi z »manlichericami«. Stari so od 20 do 40 let. Zdi se, da so bivši gozdni delavci, Ličani ali Dalmatinci. Vodi jih visokorasel človek z dolgo, črno brado. Razbojniki logarju niso storili ničesar žalega. Vprašali so ga samo za pot v sela Bijelajci in Buč ter mu zabičili, da ne sme nikomur povedati, da jih je srečal. Ta razbojniška tolpa je ustavila pred kratkim v istem gozdu delavko Milico Žigič. Razbojniki so ji dali 100 dinarjev ter ji naročili, da naj jim prinese iz Rogarja žganja, toda delavka se je izgovorila, da se ta dan ne vrne več v gozd. Dva razbojnika sta jo nagovorila z imenom. Tudi ona je spoznala enega od njiju kot bivšega gozdnega delavca Bučana, ki je bil zaposlen svoječaso v gozdu Psunj. Orožniki so jeli tolpo takoj zasledovati, toda doslej brez uspeha.

— **Zaslišavanje atentatorke Gibson.** Ze dalje časa se vrši v Rimu zaslišavanje Irke Violette Gibson, ki je izvršila atentat na Mussolinija. Pred časom je izpovedala Gibsonova, da se je seznanila že pred vojno z vojvodom Cesarò, ki ji je navetavolal, da naj odputuje v Monakovo v svrhu filozofskih študij pri nekem antropozofskem društvu. Gibsonova je res obiskovala nekoliko mesecev antropozofski tečaj. Po vojni je videla vojvodo Cesarò ponovno ter se zaljubila vanj. Meseca novembra 1924 se je povrnila v Italijo, kjer je izvedela, da se je vojvoda oženil. Ta vest jo je globoko zadela. Kljub temu je sklenila izvršiti kako dejanje, ki bi bilo vojvodu po godu. Ker je vedela, da je pristoter izjavila, da so izmišljene in da jo je k opozicijonalcem, se je odločila, da umori fašistovskega načelnika. Pozneje je obremeni-la vojvodo celo še bolj. Izpovedala je, da jo je vojvoda k atentatu pregovoril ter da je bil prisoten pri atentatu in ji je dal z roko signal, da naj strelja na Mussolinija. Še pozneje je Gibsonova vse te svoje izpovedi preklcala ter izjavila, da so izmišljene in da jo je k atentatu pregovoril anarhistični vodja Però, ki ji je tudi izročil revolver ter bil priča atentata na Mussolinija. — Na podlagi teh izpovedi so pričele varnostne oblasti natančne preiskave. Zaslišan je bil tudi vojvoda Cesarò, ki je izpovedal, da je spoznal Gibsonovo sicer res v nekem teozofskem društvu v Nemčiji, da pa je pozneje ni nikdar več videl. Ze v Nemčiji je ugotovil, da je Gibsonova nekoliko versko blazna. Da bi bila v njega zaljubljena, ni nikdar opazil. Zaslišan je bil dalje neki Leo Perozzoni, ki se nahaja trenutno v veronskih zaporih radi številnih navadnih zločinov. Perozzoni je izjavil, da se je pečal leta 1924 v Franciji s komunistično propagando. V novembru istega leta se je vršilo v Parizu zborovanje vodstva anarhistične stranke, na katerem je bil sklenjen atentat na Mussolinija. Pri tej priliki se je seznanil z neko Irko, ki je razpolagala z znatnimi denarnimi sredstvi in ki je darovala anarhistični stranki vsak mesec po 50.000 lir. Konfrontiran z Gibsonovo, pa je izjavil, da Gibsonova z dotično damo ni identična ter da je ni videl še nikoli v življenju.

— **Ameriški Lourdes žrtve požara.** Kot poroča Reuterjev biro iz Quebeca, je opustošil velik požar baziliko sv. Ane v Beaupre-u. Škoda se ceni na več milijonov frankov. Zgorelo je mnogo dragocenih relikvij. Med drugim so uničeni smrtni ostanki sv. Ane, ki so bili shranjeni v zlati krsti ter čudodelni kip svetnice. Baziliko Sv. Ane beaupreuske, ki stoji na bregu reke St. Lawrence nazivljajo kanadski Lourdes. Vsako leto je romalo tja do 200.000 vernikov.

Ljubljana.

— **Zalni dan.** Udruženje vojnih invalidov, Oblastni odbor, skupno s Krajevnim odborom v Ljubljani ima v smislu društvenih pravil svoj zalni dan za padlimi in umrli mi boreci v četrtak, dne 18. novembra t. l. Ta dan se vrši v stolnici Sv. Nikolaja v Ljubljani ob 10. uri dopoldne žalna masa h kateri se vljudno vabijo cenjeno občinstvo, zastopniki oblasti in korporacij, posebno pa invalidi, vdove in sirote. — Odbor.

— **Komisija za državni izpit iz glasbe v Ljubljani** razpisuje letošnji državni izpit iz glasbe na konservatoriju Glasbene Matice v Ljubljani. Tozadevne pravilne prijave, opremljene z vsemi dokumenti je poslati do 20. novembra na naslov: Ravnateljstvo konservatorija v Ljubljani. K izpitu pripuščeni kandidati prejmejo od konservatorijskega ravnateljstva pismeno obvestilo o klavzurnem, ustnem in praktičnem izpitu. — Dr. Gajmir Krek, predsednik; Matej Hubad, ravnatelj konservatorija.

— **Merkurjev jour fix** se vrši v četrtak, dne 18. novembra ob 8. uri zvečer v restavraciji Zvezda. — Odbor.

— **Radiotečaj v Ljubljani.** Široka javnost je se danes napačno poučena o radiju in tako je nastala govornica, da je radio kriv raznim vremenskim neizgodam. Na vse te neosnovane govornice hoče radio-klub informirati javnost potom teoretičnega in praktičnega tečaja o radio-tehniki, ki ga bo priredil v predstoječi zimski dobi, zato vljudno vabimo na poset tega tečaja. Obvezne prijave sprejema klub še do 20. t. m. v svojem lokalu na Veleseljmu ali pa po pošti. — Radio-klub, Ljubljana. (104.)

— **Policijski drobiž.** Martinova nedelja se pozna tudi v policijski kroniki. Policija je aretirala nič manj kakor štiri razgrajace in nasilneže, za nameček pa še neko pridno

deklico, ki ima tako široko srce, da more vanj sprejeti kar tri ljubince hkrati. Na Martinovo nedeljo so se stopili v več gostilnah, policija je intervenirala v treh slučajih, od katerih je najhujši oni na Ambroževem trgu, kjer so si stali nasproti civilisti in vojak. Ranjen je bil v tem boju s sabljami in stoli neki delavec. — Policija je aretirala nekoga mladeniča radi tatvine denarja. — Policija si je zabeležila nekaj tatvin, od katerih se je pripetila največja na Prulah, kjer je neki vlomilec ukradel gospej K. H. za 1500 Din zlatnine in srebrnine. Dalje si je policija zabeležila tatinstvo tobaka v tobačni tovarni, tatvino neke kopalne banje in tatvino 200 Din vredne suknje.

K UMORU SEJMARJA PRIMOŽIČA.

Umor sejmarja Primožiča sicer še vedno ni pojasnjen. Zdi se pa, da so podane nekatere indicije, ki utegnejo dovesti do pozitivnih rezultatov.

V soboto je bil zaslišan na policiji umorjenec znanec, sejmar Simončič, ki je izpovedal med drugim sledeče: dne 4. t. m. je obhajal pokojni Primožič svoj god. Simončič je Primožiča pri tej priliki obiskal na njegovem stanovanju. Tam je našel Primožiča v družbi nekoga neznanca pri litru vina in kruhu. Neznanec je bil precej slabo oblečen. Iz pogovora je Simončič sklepal, da utegne biti neznanec mesar in doma iz Lokve.

Predno je Simončič odšel, je prosil neznanece Primožiča za prenočišče. Simončič je Primožiču celo prigovarjal, da naj pusti močakarja, bodisi tudi na tleh prenočiti.

Iz dejstva, da je udaril morilec Primožiča po glavi s topim koncem sekire, bi se dalo sklepati, da ga je ubil neznanec - mesar, na način kot ubijajo mesarji živino.

Sicer pa izpovedbe prič močno divergirajo. Razjasnitev zadeve povroča torej velike težave. Vsega skupaj je zaslišala policija dosedaj okoli 30 prič, večinoma Primožičevih znancev.

Prosveta.

»Otello«. Danes v torek se poje v operi za abonente reda C. Verdijeva opera »Otello« v kateri poje naslovno vlogo g. Zdenko Knittl. Ostale vloge so v rokah gne. Zaludove in gne. Potučkove ter gg. Holodkova, Banovca, Mohoriča, Mitroviča, Rumpja in Perka.

Prva delavska predstava v letošnji sezoni. V soboto, dne 20. t. m. se vrši v drami prva delavska predstava v letošnji sezoni pri izdatno znižanih cenah. Pri tej priliki se vprižori Hilbertova drama »Drugi breg«. Vstopnice za to predstavo se dobivajo pri dnevnih blagajni v operi kakor tudi pri kulturnem odseku delavske zbornice. Začetek predstave ob 8. zvečer.

Dijaska predstava. V četrtek popoldne ob 16. uri je v dramskem gledališču druga dijaska predstava v letošnji sezoni in sicer se vprižori komedija »Doktor Knock ali Triumf medicine« z g. Rogozom v glavni vlogi. Za predstavo veljajo izredno znižane cene. Predprodaja pri dnevnih blagajni v operi.

Dr. Cerinov simfonični koncert. Dr. Josip Cerin, višji kapelnik muzike dravske divizije.

»Ske oblasti priredi v ponedeljek, dne 22. novembra t. l. s svojim orkestrom v Unionski dvorani simfonični koncert, na kojega sporedu so izključno le Beethovne skladbe. Ta koncert bo prvi izmed večjega ciklusa koncertov, ki se vrše tekom letošnje koncertne sezone, v proslavo stote obletnice smrti enega največjih svetovnih glasbenikov. Na koncertu sodeluje tudi odlični slovenski pianist, prof. Anton Trost z Dunaja. Vstopnice za ta koncert so v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Opozarjamo, da se vrši predprodaja edinele na tem mestu.

Sport.

IZREDNA GLAVNA SKUPŠČINA LNP.

O tej v športnih krogih z izrednim zanimanjem pričakovani skupščini, v interesu slovenskega športa podrobneje raje ne poročamo. Da je morala v zborovalni prostor vdreti policija in razgnati razburjene duhove — je vse prej nego v čast slov. športa. Skupščina je bila že po poročilu verifikacijskega odbora od gotove strani razbita in ne moremo se ubraniti vtisa, da namenoma.

Pripominjamo pa sledeče: Ze štiri leta trajajoči boj med starima rivaloma Ilirijo in Primorjem je uvel v slovenski šport manjere, ki jih do sedaj nismo poznali. Zvrčanje krivde od ene na drugo stran in narobe ni nikak izgovor, ki naj opravičuje znani izrek, da namen posvečuje sredstva. Ljudje, ki delajo tako, kot se dela danes v slov. športu ne pojmujemo ciljev športa. Značaj in poštenje sta takim ljudem španska vas. Zavedajo

se lahko, da so škodovali slovenskemu športu več, kot vse druge neprilike. Ze itak ubogi na športnih uspehih, smo danes Slovenci na tem, da se razmere v športu še poslabšajo. In kdo trpi še pri tem? Manjši klub! Ti, mesto, da bi imeli dober vzgled, kako se mora delati, da se napreduje, imajo le vzgled, kako se profanira ideale športa. Ni pa dalje naš sport tudi zadeva samo par gospodov, ki se živi ne morejo videti, ampak je stvar celokupne slovenske javnosti. Da se ta javnost danes odteguje delu in podpiranju športa, je samo dokaz, kako sramotno daleč smo že prišli, da se namreč našega športa sramujejo že celo lastni ljudje, kaj šele drugi! In temu so krivi tudi oni, ki se jih te besede tičejo. Iz izkušnje pa vemo, da so najbrže tudi te vrstice zastoj — K—le.

LJUBLJANSKA BORZA, ponedeljek, dne 15. novembra 1925.

Blago: Hrastovi hlodi, od 25 cm prem. naprej, od 3 m dolž. naprej, fco nakl. post., 2 vagona den. 350, bl. 350, zaklj. 350.

Zagreb, dne 15. novembra. Devize: Newyork ček 56.53—56.73, London izplačilo 274.6 do 275.4, Pariz izplačilo 190.25—192.25, Praga izplačilo 167.7—168.5, Curih izplačilo 1092.75 do 1095.75, Berlin izplačilo 1346.5—1349.5, Dunaj izplačilo 797—800, Milan izplačilo 233.32—235.32, Budimpešta 0.07935—0.07965.

Curih, dne 15. novembra. Beograd 9.1425, Newyork 518.50, London 25.15125, Pariz 17.35, Berlin 123.12, Dunaj 73.075, Milan 21.375, Praga 15.35, Bukarešta 2.8775, Sofija 3.75, Budimpešta 0.007230.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

»Ze res, ampak doslej še niso pričeli delati smetišča, na katero pridem jaz. Petkrat sem videl, kako se je reka umaknila od vasi in naredila novo zemljo ob vnožju ceste. Petkrat sem bil priča, da so iznova zgradili vas na bregu in bom še petkrat to doživel. Jaz nisem noben nezvest ribelovski Gavijal, jaz ne, ki je danes tukaj jutri tam, kakor pravi pregovor, ampak zvesti, neumorni čuvar pregaz. Veš, otrok moj, vas nima za nič mojega imena in oni, ki dolgo čaka, dobi nazadnje svoje plačilo, kakor pravi pregovor.«

»Jaz čakam že dolgo, jako dolgo, skoraj celo življenje in moje plačilo so ugrizi in udarci,« je dejal šakal.

»Ho! Ho! Ho!« se je zakrohotal adjutant in zapel neko zabavljico na šakala.

Adjutant ima eno prav neprijetno posebnost. V negotovih časih ima hude napade nervoznosti ali krča v nogah; pa dasi je vse bolj imeniten videti kot vsi drugi žerjavi, ki so vsi neznansko dostojni in častivredni, ima navado, da začne plesati divje bojne ples, pri katerih razprostre peroti le napol in maha s svojo plešasto glavo gor in dol. Pri tem iz vzrokov, znanih najbolj njemu, jako skrbi za to, da spremlja najhujše take krčne napade z najzopernejšimi žalitvami.

95

Šakal se je zganil, dasi je bil že cela tri leta star; ampak ti ne moreš zameriti žalitev osebi, ki ima skoraj meter dolg kljun in moč, da udari z njim kot s kopjem. Adjutant je bil splošno na glasu kot velik strahopetec, ali šakal je bil še večji.

»Živeti moramo, potem se kaj naučimo,« je dejal Muggler, »pri tem moram to-le povedati: majhni šakali so prav običajni, otrok, toda tak muggler kot sem jaz, ni navaden, vsakdanji. Na vse to nisem prevzet, kajti prevzetnost hodi pred padcem; vendar pomni, to je usoda in zoper usodo ne sme nikdo reči nič, ki hodi, plava ali leta. Jaz sem z usodo prav zadovoljen. Z dobro srečo, bistrim očesom in pa navado, da vedno gledaš na to, ali ima potek ali zaježena voda kak izhod, predno se spustiš vanjo, se mnogo lahko stori.«

»Nekoč sem slišal, da je celo zaščitnik revežev naredil pogreško,« je dejal šakal hudomušno.

»Resnica; ampak takrat je pomagala moja usoda. To se je zgodilo, predno sem popolnoma dorastel — pred predpredzadnjo lakoto — pri levi in desni strani Gunge! Kako polne so bile tiste dni vode! Da, mlad sem bil in brezskrben, in ko je prišla povodenj, kdo je bil bolj vesel od mene? Malenkost me je tedaj močno osrečevala. Vas je stala globoko v vodi, plaval sem nad reko in se podal daleč v notranje kraje, prav do riževga polja, ki je bilo zasuto z dobrim blatom. Spominjam se tudi, da sem tisti večer našel dvojne zapestnice; bili sta iz stekla in sta mi delali nemajhne

neprilike. Res, zapestnice iz stekla; in če se prav spominjam, tudi en čevlj. Obadva čevlja bi bil moral spraviti s pota, a bil sem lačen. Pozneje sem drugače delal. Da, No, in tako sem se najedel in počival. Ko pa sem se hotel podati zopet nazaj v reko, je poplava vpadla in tako sem se podal skozi blato na glavni ulici naprej. Kdo drugi kot jaz? Pa ti pridejo iz hiš ljudje, svečeniki, ženske, otroci, in dobrohotno sem zrl nanje. Blato ni primeren kraj za boj. Pa reče nek čolnar sekire, da ga ubijemo; Muggler je s pregaza. »Ne, nikarte ga,« je ugovarjal brahmin; »glejte, povodenj preganja pred seboj! Naše vasi bog je.« In obsipali so me s cvetjem in enemu je prišla srečna misel v glavo, da je gnil kožo čez cesto.«

»Ej, kako dobre — kako dobre so koze!« je vzkliknil šakal.

»Kosmate so preveč, kosmate; in kedar jih najdeš v vodi, je prejkone v njih skrit velik kavelj. Vendar sem vzprejel tisto kožo in se v velikih časteh podal dol v reko. Pozneje mi je usoda pripeljala tistega čolnarja, ki mi je hotel s sekiro rep odsekati. Njegov oče je zavozil na staro plitvino, ki se je vidva ne spominjala.«

»Saj nismo sami šakali tukaj,« se je oglasil adjutant. »Ali je bila ona plitvina, ki se je naredila, ko so se čolni s kamenjem potopili v letu velike suše — dolga sipina, ki je trajala tri povodnji?«

(Dalje. prih.)



Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

znamke
Gritzner, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.



Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
DUBIED

Josip Petelinc, Ljubljana

„Vinocel“

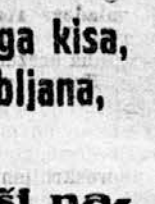
tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.



KOKS - ČEBIN

Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarnje d. o. o. v Ljubljani

Odda se

lepa, zračna meblovana soba gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava lista

Mali oglasi

Za vsako besedo se plača 50 par, za debelo tiskano pa Din 1.—

Gospodinja

Išče mesta pri boljšem gospodu event. vdovu z dvema ali tremi otroki. Vajena je vseh hišnih del kakor tudi šivanja. Ponudbe prositi na upravo lista pod »Dobra gospodinja«.

Gospod

trgovsko naobražen, zanesljiv, kateri ima večletno pisarniško prakso išče primerne mesto najraje v Ljubljani. Službo lahko nastopi takoj. Ponudbe prositi na upravo lista pod »Zanesljiv«.

KOKS - ČEBIN

Wolfova 1/II. - Telef. 56.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarnje d. o. o. v Ljubljani

Odda se

lepa, zračna meblovana soba gospodu ali gospodični. Naslov pove uprava lista

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega srčno ljubljenega papana, starega papana, strica in tasta, gospoda

Ivana Zupančiča

tovarnarja in posestnika

se tem potom zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in zancem. Posebno se zahvaljujemo gospodom pevcem, Sportnemu klubu »Ilirija«, vsem onim, ki so poklonili toliko lepega cvetja ter sploh vsem, ki so spremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v cerkvi Marijinega Oznanenja v četrtek, 18. t. m. ob 7. uri.

Zalujoče rodbine:

Zupančič, inž. Fr. Fine, E. Betetto, Jul. Betetto.

Širite „Narodni Dnevnik“!

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. Lastna knjigovodstva. TELEFON ŠT. 562

TISKARNA MERKUR

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA D. O. O.

LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statuta, vabila, letake, lopake, posetnice i. t. d. TELEFON ŠT. 562